

59 **בְּפִי־קָא** - יצא רבי יוחנן ולימד לרבים בדרשתו ממה עשויה
60 הרפואה.
61 שואלת הגמרא: איך יגלה רבי יוחנן את הרפואה לרבים, **וְהָאֵל-וְהָרִיז**
62 **אִישְׁתַּבַּע לָהּ** שלא יגלה את הרפואה לאחרים. משיבה הגמרא: כיון
63 שלשון שבועתו היתה, **לְאֵלֶּהָ דִּישְׂרָאֵל לֹא מְגַלֵּינָא**, הרי
64 שמשמעות דבריו היא, לאלוהי ישראל לא אגלה ממה עשויה
65 הרפואה, **אֲבָל לְעַמִּיּוּהַ יִשְׂרָאֵל מְגַלֵּינָא**. שואלת הגמרא: **וְהָאִיֶּבֶת**
66 **חִילּוּל תְּשֵׁם** במה שפרסם ממה עשויה הרפואה, שהרי המטרוניתא
67 סברה שנשבע לה רבי יוחנן שלא יגלה כלל את הרפואה כמשמעות
68 דבריו, ובוה שפרסם גרם שתסבור המטרוניתא שעבר על שבועתו.
69 עונה הגמרא: **דְּגַלֵּי לָהּ מְעִיֶּקְרָא** - תיכף אחר שגילתה לו ממה
70 עשויה הרפואה, אמר לה רבי יוחנן, ששבועתו היתה שלא יגלה
71 לאלוהי ישראל, ולא נשבע שלא יגלה לעם ישראל.
72 ומוכיחה הגמרא: **אֲלֵמָא** - מוכח ממעשה זה שרבי יוחנן רצה
73 לרפאות את שיניו בשבת, שחולי של כאב השינים **בְּמִכְהָ שֶׁל חָלָל**
74 **דְּמֵינָא**.
75 דוחה הגמרא: **אֲמַר רַב נַחֲמָן בְּרִי יִצְחָק**, לעולם כאב שינים סתם אינו
76 כמכה של חלל, אבל **שְׂמַנֵּי חוּלֵי** זה הנקרא **צְפִידֵינָא** שיש להחשיבו
77 כמכה של חלל, **הוּאִיל וּמְתַחֵיל חוּלֵי בְּפִהּ**, וסופו גומר **בְּכַנֵּי מְעִיִּים**
78 שבחלל הגוף, ומשום כך, כבר מתחילתו נחשב כמכה של חלל ומותר
79 לחלל עליו את השבת.
80 אגב הזכרת החולי הנקרא 'צפדינא', עוברת הגמרא לעסוק בחולי זה.
81 שואלת הגמרא: **מָאֵי סִימְנִיָּה** - מהו סימנו של חולי זה שעל פיו ניתן
82 לדעת שהוא חולי הנקרא 'צפדינא'. משיבה הגמרא: **רְמֵי מִיָּדֵי בֵּי**
83 **כְּבִי וּמִיָּדֵי דְמָא מְכִי דְרִי** - אם כשנותן איזה דבר בתוך פיו יוצא
84 דם מבין שורות שיניו, הרי זה סימן שיש לו חולי זה.
85 מוסיפה הגמרא ושואלת: **מָמָא הֵוֹ** - מחמת איזה דבר בא חולי זה.
86 משיבה הגמרא: **מְקַרְרֵי קְרִירֵי דְחֵיטֵי** - מאכילת מאכל קר ביותר
87 של חיטים בימות החורף, ו**מְחַמְמֵי חֵמִימֵי דְשַׁעְרֵי** - ומאכילת מאכל
88 חם ביותר של שעורים בימות החמה, ו**מְשִׁירֵי פֶסָא דְהַרְסָנָא** -
89 ומאכילת שיריים מדג שטיגנו בשומן היוצא ממנו עם קמח.
90 שואלת הגמרא: **מָאֵי עֲבָדָא לִיה** - מה עשתה המטרוניתא לרבי יוחנן
91 לרפאותו. משיבה הגמרא: **אֲמַר רַב אֶהָא בְּרִיה דְרַבָּא**, עשתה לו
92 תערובת של **מֵי שְׂאֹר** - מים שהשרו בהם שאור, **וְשִׁמְן זַיִת וְמֶלַח**.
93 **וּמַר בְּרַב אִשֵּׁי אֲמַר**, נטלה **מִשְׁקָא דְאִוּוּזָא** - שומן אווז שנמס על
94 ידי האש, וסכה את השומן על שיניו מבחוץ, **בְּגַדְפָא דְאִוּוּזָא** - על
95 ידי כנף של אווז. **אֲמַר אַבְיֵי**, **אֲנָא עֲבָדֵי פוּלְהוּ וְלֹא אִיתְסָאֵי** - אני
96 עשיתי את כל הרפואות שנאמרו לריפוי כאב שינים ולא הועילו לי,
97 **עַד דְאֲמַר לִי הֵהוּא מִיֵּיעָא** - סודר ישמעאלי, **אִיתֵי קְשִׁיתָא דְחֵיטָא**
98 **דְלָא מְלוֹ תִּלְתָא** - תביא גרעיני זיתים שלא גדלו שליש מגידולם,
99 ו**קְלָנְהוּ אֲפֵרָא דְחֵדָא** - ותשרוף אותם על מעדר חדש מלוּבן באש,
100 ו**דְבִיק בִּיה דְרִי** - ותדביק אותם בשורות השינים מבפנים. וסיים
101 אביו: **עֲבָדֵי חֲכִי וְאִיתְסָאֵי** - עשיתי כדבריו ונרפאתי.
102 הגמרא חוזרת לדון במה שרבי יוחנן הלך להתרפאות אצל
103 המטרוניתא. מקשה הגמרא: **וְרַבֵּי יוֹחָנָן חֲכִי עֲבִיד חֲכִי** - איך עשה
104 כן, ללכת למטרוניתא לצורך רפואה, **וְהָאֲמַר רַבָּה בְּרַבֵּי חֵנָה אֲמַר**
105 **רַבֵּי יוֹחָנָן**, **כָּל מִכְהָ שֶׁמְחַלְלִין עֲלֶיהָ אֵת הַשֶּׁבֶת אֵין מְתַרְפְּאִין מִהָּן**,
106 וחולי 'צפדינא' מחללים עליו את השבת כמו שהבאר לעיל, ואם
107 כן, אסור להתרפאות מחולי זה על ידי גוי. מתרצת הגמרא: **אֲדָם**
108 **חֲשׁוּב שְׂמַנֵּי** - שונה דינו של אדם חשוב שרשאי להתרפאות מגוי
109 כיון שהגוי ירא מהמלכות ולא ירצהו, ומשום כך הותר לרבי יוחנן
110 שהיה אדם חשוב להתרפאות על ידי המטרוניתא. מקשה הגמרא:
111 **וְהָאֵל רַבֵּי אֲבָהוּ דְאָדָם חֲשׁוּב הוּא**, ו**רַבֵּי לִיה יַעֲקֹב מִינְיָה סָמָא**
112 **אֲשִׁקְיָה** - רופא אפיקורס בשם יעקב נתן סם לרפואה על שוקו, ו**אֵי**
113 **לֹא רַבֵּי אֲמֵי וְרַבֵּי אֲסִי דְלְחִכּוּהוּ לְשִׁקְיָה** - שניקו היטב את שוקו
114 של רבי אבהו מהסם שהיה חריף ביותר, **פְּסִיקְיָה לְשִׁקְיָה** - היה הסם
115 גורם לקטיעת השוקו. הרי שאף באדם חשוב יש חשש שהגוי ירצהו.
116 מתרצת הגמרא: המטרוניתא **דְרַבֵּי יוֹחָנָן הֵלךְ אֲצֵלָה**, **ר'וּפָא מוּמְכָח'**

1 **מִכְהָ שֶׁל חָלָל** - שבחלל גופו, **אֵין מְתַרְפְּאִין מִהָּן**, כיון שלא ניתן
2 לראות האם רפואת הגוי מועילה או מזיקה.
3 שואלת הגמרא: **מָאֵי בִּינְיָהוּ** - מהו ההבדל בין שתי הלשונויות בדעת
4 רבי יוחנן, הרי כל מכה של חלל מחללים עליה את השבת. משיבה
5 הגמרא: **אִיֶּבֶת בִּינְיָהוּ** מכה שבגב הַיָּד וְגַב (או בגב) הַרְגֵל, **דְאֲמַר**
6 **רַב אֲדָא בְּרַ מִתְנַה אֲמַר רַב**, מכות שבגב הַיָּד וְגַב הַרְגֵל, על אף
7 שאינם בתוך חלל הגוף, הרי הן **בְּמִכְהָ שֶׁל חָלָל**, ו**מְחַלְלִין עֲלֶיהֶן**
8 **אֵת הַשֶּׁבֶת**. ובוה נחלקו שתי הלשונויות, ללשון הראשונה שהאיסור
9 נאמר על מכה שמחללים עליה את השבת, אסור להתרפאות על ידי
10 גוי ממכה שבגב היד או בגב הרגל, כיון שמחללים עליה את השבת.
11 וללשון השנייה שהאיסור נאמר על מכה של חלל, מותר להתרפאות
12 על ידי גוי ממכה שבגב היד או בגב הרגל כיון שאינה בחלל הגוף
13 וניתן לבדוק שאין הסם מזיק.
14 הגמרא מביאה אופנים נוספים שמחללים עליהם את השבת: **אֲמַר**
15 **רַב זוטְרָא בְּרַ מוּבְיָה אֲמַר רַב**, **כָּל מִכְהָ שֶׁמְסוּכְנַת עַד שְׁצַרְיָקָה**
16 **אוֹמְרָה** האם ימות ממנה האדם המוכה או לא, **מְחַלְלִין עֲלֶיהָ אֵת**
17 **הַשֶּׁבֶת**.
18 **וְאֲמַר רַב שְׁמֹן בְּרַ אָבָא אֲמַר רַבֵּי יוֹחָנָן**, **וְהָאֵי אִישְׁתָּא צְמִירְתָּא** -
19 חולי של חום השורף, **בְּמִכְהָ שֶׁל חָלָל דְמֵי** - יש בו סכנה כמכה של
20 חלל, ו**מְחַלְלִין עֲלֶיהָ אֵת הַשֶּׁבֶת**.
21 הגמרא מבררת את גדר 'מכה של חלל'. שואלת הגמרא: **מִהֵיֶכָן** בגוף
22 נחשב כחלל הגוף, שאם יש לו שם מכה היא נחשבת כמכה של חלל.
23 משיבה הגמרא: **פִּירֵשׁ רַבֵּי אֲמֵי**, מכה ש**מֵן הַשֶּׁפָּה** של הפה ו**לְפָנִים**,
24 היא מכה של חלל, ומחוץ השפתים אינה מכה של חלל.
25 הגמרא מבררת האם דין 'מכה של חלל' נאמר בכל האיברים
26 הפנימיים: **בְּעֵי רַבֵּי אֵילֵיעֹזֵר**, מכות שבכְּפֵי וְשִׁנָּי - בחניכים או
27 בשיניים, **מָאֵי דִינָן**, האם בִּינְיָן דְהַתְּחִיכִים והשיניים אֲקוּשֵׁי בִּינְהוּ -
28 קשים הם, אין לדמותם לחלל הגוף, אלא **בְּמִכְהָ דְבְרָאֵי דְמוּ** - הם
29 דומים למכה מחוץ לשפתים ואין בהן דין 'מכה של חלל'. **אוּ דְלֵמָא**,
30 **בִּינְיָן דְנִוְאֵי קִיִּימֵי** - כיון שהם נמצאים מהשפתים ולפנים, **בְּמִכְהָ שֶׁל**
31 **חָלָל דְמוּ** - יש לדמותם ל'מכה של חלל'.
32 **אֲמַר אַבְיֵי**, **תָּא שְׁמַע** ראייה לפשוט את הספק. שינו במשנה (שבת
33 קכ), **הַחֹשֶׁשׁ** [החשש (כאב) בשיניו, **לֹא יִגְמַע בְּהֵן אֵת הַחוּמֵץ** - לא
34 ינער חומץ בפיו לרפואה, כיון שאסור לעשות רפואה בשבת. ומדייק
35 אביו: דווקא החֹשֶׁשׁ שמשמעו הוא כאב מועט, הוא **דְלָא הוּתֵר לוֹ**
36 לגמוע את החומץ בשבת, **הָא פְּאִיב לִיה מוּקָא** - אם יש לו כאב חזק,
37 **שְׁפִיר דְמֵי** - מותר לגמוע את השינים בחומץ בשבת. ומוכח, שכאב
38 שינים הוא כמכה של חלל ומחללים עליו את השבת. דוחה הגמרא:
39 **דְלֵמָא יש לומר**, שהתְנָא של משנה זו, **הֵיכָא דְכָאִיב לִיה מוּקָא** -
40 אף במקום שהכאב חזק, חֹשֶׁשׁ נְמִי קְרִי לִיה - גם לזה הוא קורא
41 'חושש', ואסר לנער את החומץ בפיו, כיון שכאב שינים אינו בכלל
42 מכה של חלל. ואם כן, אין ראייה ממשנה זו לפשוט את ספיקו של רבי
43 אליעזר.
44 הגמרא מביאה ראייה נוספת לדיון חולי השינים: **תָּא שְׁמַע** ראייה
45 נוספת לפשוט את ספיקו של רבי אליעזר ממעשה זה, **דְרַבֵּי יוֹחָנָן חֲשׁ**
46 **בְּצְפִידֵינָא** - כאבו שיניו מחמת חולי 'צפדינא', **אוּל לְנִבְהָ דְהֵיחָא**
47 **מְטְרוֹנִיתָא** - הלך רבי יוחנן להתרפאות אצל שרה עובדת כוכבים
48 שהיתה רפואה, **עֲבָדָה חֲמִישָׁא וּמְעַלֵּי שְׁבִתָּא** - עשתה לו
49 המטרוניתא רפואה ביום חמישי ובערב שבת. לאחר עשיית הרפואה
50 בערב שבת, **אֲמַר לָהּ רַבֵּי יוֹחָנָן** למטרוניתא, **לְמַחְרָה** שלא אוכל לבוא
51 אצלך מחמת בני הישיבה שבאים לשמוע דרשתי, **מָאֵי אַעֲשֵׂה**
52 **לרפואתי**. **אֲמַרָה לִיה** המטרוניתא, **לֹא צְרִיכָת - לא תצטרך מחר**
53 **לרפואה**. חזר רבי יוחנן ושאל, **וְאֵי** בכל זאת **צְרִיכָנָא** - אצטרך
54 לרפואה, **מָאֵי אַעֲשֵׂה**. **אֲמַרָה לוֹ** המטרוניתא, **אֲשְׁתַּבַּע לִי דְלָא**
55 **מְגַלֵּית** - תישבע לי שלא תגלה לאחרים ממה עשויה הרפואה,
56 ואגלה לך מה היא הרפואה. **אִישְׁתַּבַּע לָהּ רַבֵּי יוֹחָנָן** ואמר, **לְאֵלֶּהָ**
57 **יִשְׂרָאֵל לֹא מְגַלֵּינָא**, ולאחר שבועתו גְּלִיָּה לִיה - גילתה לו
58 המטרוניתא ממה עשויה הרפואה. **לְמַחְרָה**, ביום השבת, **נִפְקַּי דְרִשְׁקָה**

המשך ביאור למס' עבודה זרה ליום חמישי עמ' א

17 כוכבים, וישראלים שהם רוזני פהמה דקה, לא מעלין ולא מורידין
 18 – אם נפלו לבור שהם עשויים למות בו אין מוציאם אותם ממנו, אך
 19 גם אין מורידים אותם לבור שכזה. וסבר רב יוסף דאפוקי בשבך שרי
 20 – שמותר להעלותם תמורת שכר, משום איבה. אמר ליה אבני, אין
 21 בזה חשש איבה, כיון שביבול הישראל לומר לו לאותו אדם הנמצא
 22 בבור, קאי פרי אאיגרא – בני עומד בראש הגג ועשוי ליפול, ואני
 23 ממחר להצילו, ואפילו בשכר אין כדאי לי להצילך. אי נמי – או
 24 שיאמר לו, נקיטא לי זימנא לבי דואר – השלטון קבע לי זמן לבוא
 25 לפניו למשפט, ואם לא אבוא עתה יפסוק השופט את הדין שלא בפני,
 26 ואפסיד.
 27 הגמרא עוברת לדון בעיקר הברייתא שהזכרה לעיל, לגבי עובדי
 28 כוכבים ורועי בהמה דקה: הני רבי אבהו קמיה דרבי יוחנן – שנה
 29 רבי אבהו ברייתא זו לפני רבי יוחנן, העובדי כוכבים, ורוזני פהמה
 30 דקה שדרבן לרעות את בהמותיהן בשדות אחרים, ויש בזה משום לא
 31 תגזול, לא מעלין אותם מהבור שנפלו לתוכו,

1 כאן חשש איבה, כיון דיבילה למימר לה – יכולה הישראלית
 2 להשתמש מהעובדת כוכבים ולומר לה, הידן דמינמרי שבתא,
 3 מחללינן עליהו – על נשותינו ששומרות את השבת, מותר לנו
 4 לחללה עבורן בעת הלידה, הידכו דלא מינמרי שבתא, לא מחללינן
 5 – על נשותיכן שאינן שומרות את השבת, אסור לנו לחלל את השבת.
 6 דין נוסף: סבר רב יוסף למימר, אנקי בשבך שרי משום איבה –
 7 מותר לישראלית להניק את בן העובדת כוכבים תמורת שכר, משום
 8 איבה, וכמו שהתירו לילד בשכר. אמר ליה אבני, יבילה למימר –
 9 יכולה הישראלית לדחותה ללא חשש איבה, אי פנויה היא – אם
 10 הישראלית אינה נשואה, תאמר לה בעינא לאינסובי – רצוני
 11 להתחתן, ואיני רוצה להתגנות בפני אחרים, כדי שירצו בני אדם
 12 לישאני. אי אשת איש היא, תאמר לה לא קא מודהמנא באפי
 13 נברא – איני רוצה להתגנות בפני בעלי, בכך שאני מניקה תינוקות
 14 אחרים.
 15 הגמרא דנה בדין נוסף האם יש היתר לעשותו בשכר משום איבה:
 16 סבר רב יוסף למימר, הא דתניא – מה ששנינו בברייתא, העובדי

המשך ביאור למס' עבודה זרה ליום שבת קודש עמ' א

24 כלומר, מסוכנת היא וניתן לבוא ממנה לידי מיתה. שואלת הגמרא:
 25 מאי אסותא של אבעבוע זו. משיבה הגמרא: יקח מיננא – מין עשב
 26 הנקרא פיגם, וישחקנו ויערבנו פדובשא – עם דבש, אי שיקח ברפשא
 27 – כרפס, וישחקנו ויערבנו פין חוק מאד הנקרא מיליא.
 28 ומוסיפה הגמרא: אדהכי וכה, ליתי עינבתא בת מינא – ענב מענבי
 29 גפן הדומה לבעבוע, כלומר שגודלו כגודל האבעבוע, ונינדר עילוי
 30 – ויגלגל אותו על האבעבוע. וצריך לקחת חיוורתו לחיוורתו – ענב
 31 לבן לצורך רפואת אבעבוע לבנה, ואופמתי לאופמתי – וענב שחור
 32 לצורך רפואת אבעבוע שחור.
 33 הגמרא מבארת את סכנת הנפיחות בבשר ודרך רפואתה: אמר רבא,
 34 האי סימנא – נפיחות בבשר האדם, פרוונקא דאשתא היא – שליח
 35 הוא של חולי ששמו חמה, כלומר הוא נוצר על ידי חולי ששמו חמה,
 36 והוא סימן לחולי זה. שואלת הגמרא: מאי אסותא של נפיחות זו.
 37 משיבה הגמרא: למחיייה שיתין איתקופלי – יכה שישים פעמים
 38 באצבע צרדה על הנפיחות, ואחר כך ליקרעיה שתי וערב – יקרע
 39 את הנפיחות בצורת שתי וערב.
 40 מוסיפה הגמרא: והני מילי שרפואת הנפיחות בבשר האדם היא
 41 בהכאה באצבע צרדה, אינו אלא באופן דלא חיור רישיה – שלא
 42 התלבן ראש הנפיחות. אכל אם חיור רישיה, לית לן גה – אינו צריך
 43 לעשות כן, משום שהלובן מראה שהליחה בשלה לצאת, והוצאתה
 44 היא הרפואה.
 45 הגמרא מבארת את הרפואה לחולי בפי הטבעת: רבי יעקב הש
 46 מיחוש של חולי

1 הנה – היתה מוחזקת לרפואה מומחית, והתבאר לעיל (כו.) שאין
 2 לחשוש שרופא מומחה יהרוג כיון שאינו רוצה לקלקל את חזקתו.
 3 מקשה הגמרא: והרי רופאו דרבי אבהו נמי רופא מומחה הנה,
 4 ובכל זאת רצה להזיק לרבי אבהו. מתרצת הגמרא: שאני המקרה של
 5 רבי אבהו, דמוקמי ביה מיני כנפשיהו – שקיימו האפיקורסים
 6 בעצמם מה שנאמר (שופטים טו ז) 'תמות נפשי עם פלשתים', כלומר,
 7 מחמת השנאה הגדולה שנאוהו היו מוכנים להפסיד לעצמם כדי
 8 שיוכלו להזיקו, ומשום כך לא הועיל לו שזיה חשוב ושהלך לרופא
 9 מומחה, אולם לשאר ישראל בודאי ימנעו מלהזיק אם הוא חשוב או
 10 שהרופא מומחה, כדי שלא יפסידו לעצמם.
 11 הגמרא ממשיכה לעסוק בענייני רפואה, ומבארת את דין פצע ממכת
 12 חרב ואת רפואתה: אמר שמואל, האי פדעתא – פצע הבא ממכת
 13 חרב, ספנתא היא – יש בה סכנת נפשות ומחללין עליה את השבת.
 14 שואלת הגמרא: מאי אסותא – מה הרפואה למכה זו. משיבה
 15 הגמרא: למיפסק דמא – בכדי להפסיק את זרימת הדם המרובה,
 16 יניחו תחלי פתא – שחלים בחומץ, וישקוהו. ובכדי לאפוקי –
 17 להעלות בשר שתתרפא המכה, יש לחבוש את הפצע בתחבושת
 18 שבה נדרא דיבילה ונידרא דאסנא – גרדים של שורשי עשב הנקרא
 19 יבלא וגרדים של עץ הסנה, או להניח בה ניקרא מקילקלתא –
 20 תולעים שהתנגולים מנקרים מהאשפה.
 21 הגמרא מבארת את סכנת האבעבוע בעור ואת דרך רפואתה: אמר
 22 רב ספרא, האי עינבתא – אבעבוע בעור הדומה לגגיר של ענב,
 23 פרוונקא דמלאכא דמותא היא – שליח של מלאך המוות היא,

59 שלא תגיע הרוח לאוזנו. ויקח עלה אחד מעליה שחת ויתנו באזנו עד
 60 שיכלה, וְנִשְׁקֹל חֲדָא וְנִנְח חֲדָא – ויטלנו מאזנו ויתן במקומו עלה
 61 אחר, וכן יעשה עם שאר עלי השחת עד שייסיי לעשות כן עם כל
 62 שבעת העלים.
 63 לְיִצְנָא אַחֲרֵינָא בשמועה זו של הרפואה האחרונה, וְאִי לָא – ואם
 64 אין לו חלב זה, לְיִיתִי שֵׁב פְּתִילָא בִּיקְרָא – יביא שבע פתילות של
 65 חוט שזור משיער בהמה, וְשִׁיף לִיה מִיִּשְׁחָא דְאִסְפְּסָתָא – וישפשם
 66 בשמן אספסתא, ויקח פתילה אחת, וְיִיתִי חַד רִישָׁא פְּנוּדָא – ויניח
 67 את צדה האחד באש, וְחַד רִישָׁא פְּאוּדְנִיָּה – ואת צדה השני ניח
 68 באוזנו, וְנִשְׁקֹל חֲדָא וְנִנְח חֲדָא, וְיִזְדַּהֵר מִיִּזְקָא – ויזהר שלא תגיע
 69 רוח לאוזנו.
 70 וְאִי לָא – ואם הרפואות האמורות לא ראיות למכתו, לְיִיתִי אֲוִדְרָא
 71 דְנָדָא – יביא מוך בצבע תכלת כמראה הדודאים, דְלָא מְשַׁקֵּיף –
 72 שאינו חבוט, כלומר, שלא נופץ במקל, וְנִנְח פֶּה – באוזנו את המוך,
 73 וְלִתְלִייה לְאוּדְנִיָּה לְהִדִּי נִזְרָא – ויעמיד את אוזנו בסמוך לאש,
 74 וּמִיִּזְדַּהֵר מִיִּזְקָא.
 75 וְאִי לָא – ואם אין לו מוך, לְיִיתִי גִזְבָּתָא דְקִנְיָא עֵתִיקָא בְּרִמָּה
 76 שָׁנִי – יביא שפופרת של קנה ישן שנתלש לפני מאה שנה, וְלִמְלַחֲתִיה
 77 מִלְּחָא וְלְלִינְתָא – וימלחנו במלח הבא מאבן הדומה לשיש, וְלִקְלִי
 78 – וישרוף את הקנה המלוח, וְלִדְרִבָּק את האפר באוזנו.
 79 ומסיימת הגמרא: כל הרפואות הללו אינן שוות בכל חולי האוזן,
 80 משום שיש מהן שטובות לחולי יבש שהאוזן אינה מוציאה ליחה
 81 כלל, ויש מהן שטובות לחולי רטוב שהאוזן רטובה ומוציאה ליחה
 82 מרובה, וְסִימְנָה שלא להחליפם הוא, רְמִיבָא לִיבְשָׁתָא וּיְבִשָׁתָא
 83 לְרְמִיבָא – הרפואות הרטובות, כלומר, מי הכליה והשמך וכיוצא
 84 בהן, הן לחולי יבש באוזן, והרפואות היבשות שהם המוך ושפופרת
 85 הקנה וכיוצא בהן, הן לחולי לח באוזן.
 86 הגמרא מבארת את דין העלאת גידי אוזנים בשבת: אֲמַר רַבָּה בְּרִ
 87 זוטרא, אֲמַר רַבִּי הֲנִינְא, מַעְלִין אוּזְנִים בְּשַׁבַּת – מי שנפלו גידי אוזניו
 88 ומחמת כן נופלים הלחיים, מותר להעלותם ולהחזירם למקומם
 89 בשבת משום שיש בזה סכנה.
 90 תֵּנִי – שנה רב שמואל בְּרִי יְהוּדָה, דִּיתֵר זה של העלאת גידי האוזנים
 91 הוא רק בהעלאה בְּיָד, אֲבָל לָא בהעלאה בְּסֵם משום שאפשר
 92 להעלות ביד, ובאופן זה אסור להשתמש בסם משום גזירת חכמים
 93 שמה יבוא לידי שחיטת סממנים שהוא איסור דאורייתא.
 94 אִיבָא דְאֲמַרִּי, שהיתר זה של העלאת גידי האוזנים הוא רק בהעלאה
 95 בְּסֵם, אֲבָל לָא בהעלאה בְּיָד, שואלת הגמרא: מִאי מַעְבָּא – מה
 96 הטעם שהותרה ללשון זו העלאה רק בסם ולא ביד. משיבה הגמרא:
 97 משום שבהעלאה ביד מְזַרְיף וְרִיף – הוא עושה חבורה, ועובר בזה
 98 על מלאכת חובל שהוא תולדה של מלאכת שוחט, ולא הותר
 99 לעשות כן במקום שניתן להעלות על ידי הנחת סם האסורה מדרבנן.
 100 הגמרא מבארת את דין ריפוי עין מורדת בשבת: אֲמַר רַב זוטרא בְּרִ
 101 טוביה אֲמַר רַב, עֵין שְׁמֶרְדָּה – שעומדת לצאת ממקומה, מִיתֵר
 102 לְבוֹחֶלָה להניח בה כחול לרפואה בְּשַׁבַּת כדי להצילה. סְבוּר מִינִיה
 103 – השומעים את דברי רב זוטרא חשבו שכוננתו לומר, דִּהְנִי מִלִּי
 104 שמותר לכחול עין שמרדה, הוא רק באופן דְּשַׁחְקִי סְמִינִי מֵאֲתַמּוּל
 105 – שהיו הסממנים טחונים ומוכנים לשימוש כבר מערב שבת, כיון
 106 שבאופן זה האיסור הוא רק משום גזירת חכמים שאסרו לעשות
 107 רפואה שמה יבוא לשחוק סמנים, וכשיש חשש שתצא העין ויתעורר,
 108 לא גזרו, אֲבָל לְמִשְׁחָק את הסממנים בְּשַׁבַּת שיש בזה איסור
 109 דאורייתא של מלאכת טחון, וְכֵן לְאֲתִינִי – להביא את הסממנים דְּרִבָּ
 110 רְשׁוּת הַרְבִּים שיש בזה איסור דאורייתא של מלאכת הרצאה מרשות
 111 לרשות והעברת ארבע דמות ברשות הרבים, לָא הִיתֵר, כיון שאין
 112 במרידת עין סכנת נפשות אלא סכנת עירון. אֲמַר לָהּ – לאותם
 113 ששמעו את דברי רב זוטרא הָהוּא מְרַבֵּן – אחד מהחכמים וְרַבִּי
 114 יַעֲקֹב שְׁמִיָּה, לְדִידִי מִיִּפְרָשָׁא מִינִיה דְרַב יְהוּדָה – אני שמעתי
 115 פירושו של דין זה מרב יהודה, שההיתר לכחול בשבת עין שמרדה
 116 אינו רק על ידי סממנים השחוקים מערב שבת, אלא אֲפִילוּ לְמִשְׁחָק

1 בְּפִיקְעָא – בפי הטבעת, אֲוִרִי לִיה – הורה לו רַבִּי אֲמִי מה לעשות
 2 לצורך רפואתו, וְאֲמַרִּי לָהּ – ויש שאמרו שרַבִּי אֲמִי הוא דְאֲוִרִי לִיה
 3 מה יעשה לרפואתו, לִיתֵי שֵׁב בִּינֵי אַחֲלָא תּוֹלְנָא – שיביא שבעה
 4 גרעינים אדומים כתולעת שני מהעשב הנקרא אָהֶל, וְצִייר לִיה
 5 בַּחֲלָלָא דְבִי צִנְאָרָא – ויצרם בחתיכת הבד שחותכים מהחלוק
 6 כשעושים לו את בית הצואר, והוא הפתח שדרכו מכניסים את
 7 הראש, וְלִיבְרִיף עֵילִייה נִזְרָא בְּרָקָא – ויכרוך על הצרור חוט השזור
 8 משיער בהמה, וְטָמִיש לִיה בְּנִמְפָּא חִוּרָא וְלִקְלִיָּה – וטובלו בצרי
 9 לבן וישרפנו באש, וְבִדְרִי לִיה עֵילִייה – ויפור את האפר על המכה.
 10 אֲדַחְבִּי וְהָבִי – בעוד שהוא מחור אזור הסממנים להביאם ולהכינם,
 11 לִיתֵי קְשִׁיתָא דְאִסְנָא – יביא גרעינים של פרי עץ הסנה, לִינַח פִּיקְעָא
 12 לְהִדִּי פִּיקְעָא – ויניחם על פי הטבעת באופן שהסדקים שבגרעינים
 13 יהיו מול הסדק שבבשרו.
 14 ומסיימת הגמרא: וְהִנֵּי מִלִּי שִׁיש להניח אפר על מקום המכה, רק
 15 כאשר המכה היא בְּפִיקְעָא עֵילִיָּה – בפי הטבעת למעלה, כלומר,
 16 נראית מבחוץ וניתן להניח עליה את האפר. שואלת הגמרא: אם
 17 המכה בְּפִיקְעָא תַּתָּא – בפי הטבעת למטה, כלומר, בפנים במקום
 18 שאינה נראית בחוץ ולא ניתן להניח עליה אפר, מִאי רפואתו. משיבה
 19 הגמרא: לְיִיתִי תְרַבָּא דְצִפְרִיתָא דְלָא אִפְתַּח – יביא חלב של שעירה
 20 שעדיין לא ילדה, וְלִיפְשֵׁר – וימיס את החלב באש, וְלִישְׁדִּי פִּיה –
 21 ויניחהו בפי הטבעת שירד פינימה אל מקום המכה.
 22 וְאִי לָא – ואם אין בידו לעשות את הרפואה האמורה לפיקעא
 23 עילאה, לְיִיתִי תַּלַּת טַרְפָּא קְרָא דְמִיִּבְשִׁי בְּטוֹלָא – יביא שלשה עלי
 24 דלעת שהתייבשו בצל, וְלִקְלִי, וְלִיבְדֵר את האפר עֵילִייה.
 25 וְאִי לָא – ואם אין לו עלי דלעת שהתייבשו בצל, לְיִיתִי מְשַׁקְרִי
 26 חֲלוּזִי – יביא מין חילון, וישפּוּהוּ וידבק את האפר על מקום המכה.
 27 וְאִי לָא – ואם גם חילון אין לו, מִיִּיתִי מְשַׁח קִירָא – יביא תערובת
 28 של שמן זית ושעוה טרופים יחד, ויניח על מקום המכה, וְלִינְקוּטָא
 29 בְּשַׁחְקִי דְבִתְנָא בְּקִינְיָא – ויתכסה בבגדי פשתן שחוקים אם הוא
 30 בימות הקיץ, וכך ישמר שלא יתחמם יותר מדאי, וְדַעֲמֵר גּוֹפְנָא
 31 בְּסִיתְרוּא – או בברג צמר גפן שהם חמים אם הוא בימות החורף, וכך
 32 ישמר שלא יתקרר.
 33 הגמרא מבארת את הרפואה לכאב אוזנים: רַבִּי אֲבָהוּ חָשׂ מיחוש של
 34 חולי פְּאוּדְנִיָּה – באוזנו, אֲוִרִי לִיה רַבִּי יוֹחָנָן מה לעשות לרפואתו,
 35 וְאֲמַרִּי לִיה, שחכמי בִּי מִדְרָשָׁא הם שהורו לו מה לעשות לרפואתו.
 36 שואלת הגמרא: מִאי אֲוִרִי לִיה – מה היתה הוראת הרפואה. משיבה
 37 הגמרא: בִּי הָא –(כמו) דְאֲמַר אֲבִי, אֲמַרְהָ לִי אִם, לָא אִיבְרִי
 38 בּוֹלִייתָא אֶלָּא לְאוּדְנָא – לא נבראה כלית הבהמה אלא לצורך
 39 רפואת האוזן, וְכַעֵן זה אֲמַר רַבָּא, אֲמַר לִי מִנְיּוּמֵי אִסְיָא –(הרפואה),
 40 בּוֹלָהוּ שְׁקִינּוּ קָשׁוּ לְאוּדְנָא – כל המשקים מוזקים לאוזנים, לְבִר
 41 מְמָא דְבוֹלִייתָא – חוץ מהמים היוצאים מהכליה. וכמו כן הורו לרבי
 42 אבהו, לְיִיתִי בּוֹלִייתָא דְבְּרַחָא קְרָחָא – שיביא כליה של עז קרחת,
 43 כלומר, שאינה מסורבלת בצמר כבשה, וְלִיקְרַעִיה לכליה שְׁתִּי
 44 וְעַב – לאורך ולרחב, וְלִינַח אֲמַלְלָא דְנוּרָא – ויניחנה על גחלים
 45 לוחשות, וְהִנְהוּ מִאי דְנִפְקִי מִינִיה – ומים אלו היוצאים מהכליה
 46 בזמן שהיא מונחת על הגחלים, לִישְׁדִּינְהוּ פְּאוּדְנִיָּה – יניחם באוזנו,
 47 כשהם לָא קְרִירִי –(קררים) וְלָא חֲמִימִי –(חמים) אֶלָּא פְּשׁוּרִי
 48 –(פושרים).
 49 וְאִי לָא – ואם אין לו כליה זו, לְיִיתִי תְרַבָּא דְחִיפּוּשָׁתָא נְקִלְנִיָּא –
 50 חלב של חיפושית גסה, וְלִיפְשֵׁר וְלִישְׁדִּי בִּיה – ימיסנו ויניחנו באוזנו.
 51 וְאִי לָא – ואם אין לו חלב זה, לְמִלְּיָה לְאוּדְנִיָּה מִיִּשְׁחָא – ימלא את
 52 אוזנו בשמן, וְלִיעֲבֵד שֵׁב פְּתִילָא דְאִסְפְּסָתָא – ויכין שבע עלים
 53 ארוכים של שחת, וְלִיתֵי שׁוּפְתָא דְתוּבָא – ויביא בית יד של שום,
 54 כלומר, העלים היבשים בהם אוזנים את השום, וְלִיתוּב בְּרָקָא פְּחַד
 55 רִישָׁא – ויניח חוט השזור משיער בהמה על קצה אחד של עלי השחת
 56 והשום, וְלִיתִלִּי בְּהוּ נִזְרָא – ויבעיר בהן אש, וְאִידָף רִישָׁא מוֹתַבָּא
 57 בְּאוּדְנָא – ואת קצהו השני של העלים יניח באוזנו, וְלִיתוּב אוּדְנִיָּה
 58 לְהִדָּא נִזְרָא – ויניח את אוזנו סמוך לאש, וְיִזְדַּהֵר מִיִּזְקָא – ויזהר

ויעזרא קנס את הלויים בזמנן ולכן רק "בזמן שהיו נותנין מעשר ראשון לכהנים לא היו מתוודין" (הל' מעשר שני, פ"א, ה"ג), אבל בזמן הזה נותנים ללויים ומתוודים. וכן פסק בשו"ע (י"ד שם, סעי' י"ט).
ועוד נחלקו ראשונים בוודי מעשרות: לדעת הרמב"ן (קידושין כו, א), מי שאין לו נחלה פרטית בארץ איננו יכול להתוודות מפני שאינו יכול לומר: "את האדמה אשר נתת לנו". אולם לדעת רש"י (סו), יכול להתוודות ואין זה דומה למקרא ביכורים, כי שם נאמר: "האדמה אשר נתת לנו" ואילו כאן נאמר "לנו" והכוונה לכלל השבט.

שיטת הראב"ד (בהשגות) - הוידוי נהוג רק בבית המקדש. שיטת החינוך - הוידוי נהוג רק בזמן הבית. לכתחילה - במקדש, ובדיעבד - בכל מקום.
במשנה (סוטה מז, א): "יוחנן כהן גדול העביר הודיית המעשר". וביארו בגמרא: המעשר הוא ללויים ואנו נותנים אותו לכהנים כי עזרא קנס את הלויים על שלא עלו לארץ, ואי אפשר לומר "וגם נתתיו ללוי".
וכתב הטור (י"ד, ס' של"א) שבזמן הזה נותנים מעשר ראשון לכהן או ללוי, ואם כן לדעתו הקנס עדיין קיים וגם כיום אי אפשר להתוודות. אולם הרמב"ם כתב (הל' מעשר, פ"א ה"ד):

שבת קודש ג' תשרי ה'תשע"א

שמחת היחיד בנחלת הכלל

שכבר זכה לראות מראשית פרוי, ועליו להמתין עד שכל בני ישראל יכבשו ויחלקו את כל הארץ?
ויש לבאר:
על הבאת הביכורים אומר הרמב"ם (כאן) שעליה להיות מתוך שמחת הלב. היות שכל ישראל מאוחדים כאחד – כל עוד ישנו אפילו יהודי אחד שלא קיבל את חלקו ונחלתו בארץ, אין השמחה מושלמת. על כן מביאים ביכורים רק לאחר שכל בני ישראל בלי יוצא מן הכלל קיבלו את חלקם בארץ.

הלכות בכורים פרק ג, הלכה ו: וְשִׂמְחָתְךָ בְּכָל הַמָּוֶז; מִכָּל שָׂמְחָה חַיִּב לְאֶכְלֹךָ בְּשִׂמְחָה.
על הביכורים נאמר בתורה שיש להביאם לאחר הכניסה לארץ: "וירשתה וישבת בה". ומכאן למדו (קידושין לו) שחובת ביכורים חלה רק לאחר ארבע עשרה שנה – שבע שכבשו ושבע שחילקו.
והדברים טעונים ביאור:
בהבאת ביכורים מבטא יהודי הודיה לה' על שהביאו לארץ ישראל ונתן לו מפירותיה המשובחים. ומדוע יימנע הדבר ממי

(לקוטי שיחות חלק ט, עמ' 154)

המשך ביאור למס' עבודה זרה ליום שבת קודש עמ' ב

את הסמנים בַּשָּׂבָת, וְאֵתוֹנֵי דִרְךָ רְשׁוֹת הַרְבִּיבִים, מוֹתֵר, כִּיּוֹן שִׁישׁ בּוּזָה סַכְנַת נַפְשׁוֹת.
הגמרא מביאה מעשה בענין רפואת העין בשבת: רַב יְהוּדָה שָׂרָא לְמִיכָחַל עֵינָיו בְּשִׁבְתָּ לַרְפּוּאָה. אָמַר לְהוּ רַב שְׁמוּאֵל כִּרְ יְהוּדָה לְשׁוּמְעִים, מֵאַן צִיִּית לְיְהוּדָה – מִי שִׁישְׁמַע לְדַבְרֵי רַב יְהוּדָה וַיִּכְחַל עֵינָיו בְּשִׁבְתָּ לַרְפּוּאָה, מִחֵיל שָׂבִי – יִחַלל אֶת הַשֶּׁבֶת בַּמַּעֲשֶׂה זֶה. לְסוּף – לְאַחַר זְמַן, הָיָה רַב שְׁמוּאֵל בֵּר יְהוּדָה מִיחּוֹשׁ שֶׁל חוּלֵי בְּעֵינָיָה – בְּעֵינָיו, וְהוֹצִיךָ לַרְפּוּאָה זֶה. שָׁלַח לִיָּה רַב שְׁמוּאֵל בֵּר יְהוּדָה לְשֹׂאֵל אֶת רַב יְהוּדָה, שָׂרִי אִו אָסִיר – הֲאֵם מוֹתֵר לְכַחֵל אֶת הָעֵינַי בְּשִׁבְתָּ אוֹ אִסוּר. שָׁלַח לִיָּה רַב יְהוּדָה לְרַב שְׁמוּאֵל בֵּר יְהוּדָה, לְכוּלֵי עֲלָמָא שָׂרִי – לְכָל הָעוֹלָם מוֹתֵר לְכַחֵל אֶת הָעֵינַי בְּשִׁבְתָּ לַרְפּוּאָה, אִוְלָם לְדִרְךָ אָסִיר – לֶךְ אִסוּר לְכַחֵל מִשׁוּם שְׁחֻלְקָתָ וְעִרְעֵרְתָ עַל דַּבְרֵי וְאִסְרְתָ לְכַחֵל. וְהוֹסִיף רַב יְהוּדָה בְּתוֹבָתוֹ, וְכִי מַה שֶּׁהִתְרֵיתָ לְכַחֵל אֶת הָעֵינַי, מִדִּירָי הוּא – מִדַּעְתִּי אִמְרַתִּי שְׂמַחִית כְּנַגְדִּי, וְהֵרִי דַעְתוֹ דְּמַר שְׁמוּאֵל תִּיא, וּמִמְנָו לְמַדְתִּי זֶה, שְׁהֵרִי הִיָּה מַעֲשֶׂה בְּהֵרִיא אִמְתָּא דְּתוֹנֵי בֵּי מַר שְׁמוּאֵל – אוֹתָהּ שְׁפַחָה שְׁהִיתָה בְּבֵית מַר שְׁמוּאֵל, דְּקִרְחָא לָּהּ עֵינָיו – שְׁהִיתָה עֵינָה קוֹדַחַת מִחוּם בְּשִׁבְתָּתָ, צְוֹנָהא – צַעֲקָה הַשְׁפַּחָה מִחַמַּת כַּאֲבָהּ, וְלִיָּבָא דְּאִשְׁנָחָה – וְלֹא הִיָּה מִי שֶׁהִשְׁגִּיחַ וְשֶׁם לִיבּוֹ לְכַאֲבָה לְהִתִּיר לָּהּ לְכַחֵל אֶת עֵינָה, וְלַבְּסוּף פְּקַעְיָא עֵינָיו – נִתְבַּקְעָה עֵינָה וְהִתְעוּרָה. לְמַחְרָ, נִפְסַק – [יִצְאָ] מַר שְׁמוּאֵל וְדַרְשׁ לְרַבִּינָם, עֵינַי שְׁמַרְדָּה מוֹתֵר לְכוּחֵלָה בְּשִׁבְתָּתָ.
שואלת הגמרא: מֵאַן מַעֲמָא – מַה הִטְעַם שְׁמוּאֵל הִתִּיר לְחַלֵּל שֶׁבֶת בְּסַכְנַת עִירוּן. מִשִּׁיבָה הַגְּמָרָא: מִשׁוּם דְּשׁוֹרְיָנֵי דְּעֵינָיו – מֵאִוּר הָעֵינַי, בְּאוֹבְנָתָה דְּלִיבָא תִּלוּ – מִחוּבֵר וְאִחוּז בְּדוּפֹן וְשׁוּמֹן – [קְרוּם] הַלֵּב, וּבְכָל סַכְנַת עִירוּן יֵשׁ גַּם סַכְנַת נַפְשׁוֹת, וּמִשׁוּם כֶּךָ מוֹתֵר לְחַלֵּל אֶת

השבת מחמת סכנת עיוורון.
הגמרא מבררת על איזה חולי בעין מחללים שבת. שואלת הגמרא: כְּגוֹן מֵאִי – עַל אִיזָה חוּלֵי בְּעֵינַי נִאֲמַר שְׂמַחֵלִים אֶת הַשֶּׁבֶת. מִשִּׁיבָה הַגְּמָרָא: אָמַר רַב יְהוּדָה, כְּגוֹן דִּירָא – אִם עֵינָו נוֹטֵפֵת תְּמִיד רִיר, אוֹ דִּירָא – שְׁחַשׁ בְּעֵינָו כַּאֲבָ שֶׁל נַעֲיָצָה וְתַחֲיָבָה, אוֹ דְּמָא – שִׁישׁ דָּם בְּעֵינָו, אוֹ דִּירָא – אִם עֵינָו נוֹטֵפֵת תְּמִיד דַּמְעוֹת, וְכֵן מִי שִׁישׁ לוֹ קִרְדָּחָא – חֲמִימוֹת בְּעֵינַי. וּמִסִּימַת הַגְּמָרָא: וְהִיתֵר הַרְפּוּאָה הוּא רַק אִם הוּא בְּתַחֲלָת אוֹבְלָא – חוּלֵי. וְכָלל זֶה הוּא לְאַפְיָקֵי – לְהוֹצִיא מִכָּלל זֶה אֶת מִי שְׁבַסוּף אוֹבְלָא, כְּלוּמַר, שְׂכַבְרַ מִתְרַפָּא אֲבַל עַדִּין קוֹדַחַת מַעֲט, וְכֵן לְהוֹצִיא אֶת פְּצִיחֵי עֵינָיו – מִי שְׂרוּצָה רַק לְהִיטִיב אֶת רֵאשִׁיתוֹ, דְּלֹא – שֶׁעַל אִלוֹ אִסוּר לְחַלֵּל אֶת הַשֶּׁבֶת מִשׁוּם שֶׁאֵין בּוּזָה סַכְנָה.
הגמרא מבארת כמה מחלות ואת רפואותיהן: אָמַר רַב יְהוּדָה, מִי שְׁנִשְׁכַּתוֹ זִיבּוּרָא – צַרְעָה, וְכֵן מִי דְּתַרְוִיָּה סִילְוָא – שְׁנִתְחַב כּוֹץ בְּבִשְׂרוֹ, וְכֵן מִי שִׁישׁ לוֹ סְמָמָא – נַפִּיחוֹת, וְכֵן מִי דְּכָאִיב לִיָּה עֵינָיו – שְׂכוּאֲבַת לוֹ עֵינָו, וְכֵן מִי דְּאִתִּי עֵילְוִיָּה אִישְׁתָּא – שְׂבָא עַלִּיו חוּלֵי חַמְמָה, בּוֹלְהוֹ, אִם יִכְנַס אִז לְבִי כְּנִי – בֵּית הַמְרוֹחֵץ, יֵשׁ בְּהֵם סְכַנְתָּא. וְהַרְפּוּאוֹת לְדַבְרִים אִלוֹ הֵן: תְּמָה – צַנּוּן, מוּעִיל לְחוּלֵי תְּמָה, וְאִילוֹ סִילְקָא – תְּרַדִּין, מוּעִילִים לְצִנְיָא – לְחוּלֵי שֶׁל קוֹר. וְחִילּוּפָא סְכַנְתָּא – אֲבַל אִם יוֹחַלְפוֹ הַרְפּוּאוֹת, וּמִי שִׁישׁ לוֹ חוּלֵי הַקּוֹר יֵאֲכַל צַנּוּן שְׂמוּסִיף עַלִּיו קוֹר, אוֹ אִם מִי שִׁישׁ לוֹ חוּלֵי חַחוּם יֵאֲכַל תְּרַדִּין הַמוּסִיפִים חוּם, אִפְשֵׁר לְבוּאֵ עַל יַדִּי זֶה לְסַכְנַת נַפְשׁוֹת. וְכֵן חֲמִימֵי לְעַקְרָבָא – מִי שְׁנִשְׁכּוֹ עַקְרֵב יִשְׂרָה מִכְתוֹ בַּחֲמִין, וְקִרְיָרִי לְזִיבּוּרָא – וּמִי שְׁנִשְׁכְּתוֹ צַרְעָה יִשְׂרָה מִכְתוֹ בְּמִים קְרִים, וְחִילּוּפָא סְכַנְתָּא. וְכֵן חֲמִימֵי לְסִילְוָא – מִי שְׁנִשְׁכַּס בּוֹ קוֹץ יִשְׂרָה מִכְתוֹ בַּחֲמִין, וְקִרְיָרִי